

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tieni Awla)

20 ta' Diċembru 2017 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Tassazzjoni – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Artikolu 135(1)(a) – Eżenzjonijiet – Taxxi miżbura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni – Ostakoli għar-rimbors ta' VAT miżbura qejda – Artikolu 4(3) TUE – Prinċipji ta' ekwivalenza, ta' effettività u ta' kooperazzjoni leali – Drittijiet mogħtija lill-individwi – Skadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali – Effetti ta' sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja – Prinċipju ta' ertezza legali”

Fil-Kawża C-500/16,

li għandha b'ala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa min-Naczelny Sąd Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva, il-Polonja), permezz ta' deċiżjoni tad-19 ta' Mejju 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fis-16 ta' Settembru 2016, fil-proċedura

Caterpillar Financial Services sp. z o.o.

fil-preżenza ta':

Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn M. Ilešić, President tal-Awla, A. Rosas, C. Toader (Relatur), A. Prechal, u E. Jarašićnas, Imqallfin,

Avukat ġenerali: M. Campos Sánchez-Bordona,

Reġistratur: K. Malacek,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tat-23 ta' Ottubru 2017,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

– għal Caterpillar Financial Services sp. z o.o., minn M. Szafarowska, radca prawny, u M. Sobońska, adwokat,

– għall-Gvern Pollakk, minn B. Majczyna u A. Kramarczyk–Szaładzińska, b'ala aġenti,

– għall-Kummissjoni Ewropea, minn K. Herrmann u M. Owsiany-Hornung kif ukoll minn R. Lyal, b'ala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preġenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-prinċipju ta' kooperazzjoni leali, iddikjarat fl-Artikolu 4(3) TUE, u tal-prinċipji ta' effettività u ta' ekwivalenza.

2 Din it-talba għet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn Caterpillar Financial Services Sp. z o.o. (iktar 'il quddiem "Caterpillar") kontra d-Direttor Izby Skarbowej w Warszawie (id-Direttur tal-Awla Fiskali ta' Varsavja, il-Polonja) (iktar 'il quddiem id-"Direttur"), dwar ir-rifjut ta' dan tal-ażżar li jilqa' t-talba ta' Caterpillar għar-rimbors ta' taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) miżbura għajda wara eżerċizzju ta' tassazzjoni mhux konformi mad-dritt tal-Unjoni.

Il-kuntest għuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (ĠU 2006, L 347, p. 1, iktar 'il quddiem id-"Direttiva tal-VAT") li tinsab fil-Kapitolu 3 tat-Titolu IX "Eżenzjonijiet", intitolat "Eżenzjonijiet għal attivitajiet oġrajn", ta' din id-direttiva jipprevedi:

"L-Istati Membri għandhom jeżentaw it-transazzjonijiet li għajin:

a) assigurazzjoni u transazzjonijiet ta' ri-assigurazzjoni, inklużi servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta' l-assigurazzjoni u l-ażenti ta' l-assigurazzjoni"

Id-dritt Pollakk

4 L-ustawa ordynacja podatkowa (il-Liżi dwar il-Kodiżi tat-Taxxa), tad-29 ta' Awwissu 1997 (Dz. U. de 1997, Nru°137, position 926, iktar 'il quddiem id-"Kodiżi tat-Taxxa"), fil-verżjoni tiegħu applikabbli għall-fatti fil-kawża prinċipali, jipprovdi, fl-Artikolu 70 tiegħu:

"1. L-obbligu fiskali jiżi preskritt wara għames snin li jibdwew jiddekorru mill-ażżar tas-sena kalendarja li matulha t-terminu għall-għlas tat-taxxa jkun skada.

[...]

6. It-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali ma jibdiex jiddekorri għu, jekk diğà beda jiddekorri, jiżi sospiż għ mid-data tal-avvenimenti li għajin:

[...]

2) il-preżentata ta' rikors quddiem qorti amministrattiva kontra deċiżjoni relatata ma' tali obbligu [...]"

5 L-Artikolu 72(1) ta' dan il-Kodiżi tat-Taxxa huwa fformulat kif għej:

"Għandu jinftehem b' 'miżbura għajda', kull ammont ta' taxxa:

1) miżbura għajda jew miżbura indebitament;

[...]"

6 L-Artikolu 74(1) ta' dan il-kodi?i huwa fformulat kif ?ej:

“Meta t-taxxa mi?bura ?ejda tkun il-konsegwenza ta' sentenza tat-Tribunali Konstytucyjny (il-Qorti Kostituzzjonali, il-Polonja) jew ta' sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea u li l-persuna taxxabbli li tag?ha l-obbli?u fiskali jkun ori?ina skont il-modalitajiet previsti fil-punt 1 tal-Artikolu 21(1) [...], tkun ippre?entat wa?da mid-dikjarazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 73(2) jew dikjarazzjoni o?ra li tiddetermina l-ammont tal-obbligu fiskali, il-persuna taxxabbli g?andha tindika l-ammont tat-taxxa mi?bura ?ejda fit-talba g?ar-rimbors korrispondenti u fl-istess ?in tippre?enta dikjarazzjoni ta' rettifika.”

7 L-Artikolu 75(1) tal-imsemmi kodi?i jiddisponi:

“Meta l-persuna taxxabbli tikkontesta l-fondatezza tal-imposta ta' ?las jew l-ammont ta' taxxa imposta, hija tista' tippre?enta talba inti?a li ti?i kkonstatata t-taxxa mi?bura ?ejda.”

8 Skont l-Artikolu 77(1) tal-istess kodi?i:

“It-taxxa mi?bura ?ejda g?andha ti?i rimborsata f'terminu ta':

[...]

2) 30 jum li jibdew jiddekorru mid-data tad-de?i?joni li tikkonstatata t-taxxa mi?bura ?ejda jew li tiffissa l-ammont tat-taxxa mi?bura ?ejda;

[...]

4) 30 jum li jibdew jiddekorru mid-data tal-pre?entata tat-talba msemmija fl-Artikolu 74;

[...]”

9 L-Artikolu 79(2) tal-Kodi?i tat-Taxxa kien jipprevedi:

“Id-dritt li ti?i ppre?entata talba inti?a li ti?i kkonstatata t-taxxa mi?bura ?ejda jintemm mal-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali, ?lief jekk il-li?ijiet fiskali jipprevedu modalitajiet o?ra g?ar-rimbors tat-taxxa.”

10 L-Artikolu 80(1) ta' dan il-kodi?i huwa jg?id:

“Id-dritt g?ar-rimbors tat-taxxa mi?bura ?ejda ji?i preskritt wara ?ames snin li jibdew jiddekorru mill-a??ar tas-sena kalendarja li matulha t-terminu g?all-?las tat-taxxa jkun skada.”

11 L-Artikolu 81(1) tal-imsemmi kodi?i jipprovdi:

“?lief g?al dispo?izzjonijiet kuntrarji, il-persuni taxxabbli, dawk li j?allsu u dawk li jir?ievu l-?las jistg?u jemendaw dikjarazzjoni ppre?entata pre?edement.”

12 Il-punt 1 tal-Artikolu 240(1) tal-istess kodi?i jipprevedi:

“Meta tkun ittie?det de?i?joni finali, il-pro?edura ter?a' tinfeta? jekk ikunu ssodisfatti l-kundizzjonijiet li ?ejjin:

[...]

11) sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea li tinfluwenza l-kontenut tad-de?i?joni

mogħtija.”

13 L-Artikolu 79(2) tal-Kodiċi tat-Taxxa, fil-verżjoni emendata tiegħu, li daġal fis-sewwa fl-1 ta' Jannar 2016, jipprevedi:

“Id-dritt li tiġi ppreżentata talba intiża li tiġi kkonstatata t-taxxa miżbura fejda jintemm mal-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali, jidher jekk il-liġijiet fiskali jipprevedu modalitajiet oħra għar-rimbors tat-taxxa.”

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

14 Caterpillar, kumpannija ta' id-dritt Pollakk li, b'ala kumpannija tal-leasing tikkonkludi kuntratti ta' leasing fil-kuntest tal-attività ekonomika tagħha, toffri lil-lessees il-possibbiltà li tipprovdilhom assigurazzjoni li tkopri l-oġġett tas-suġġett tal-kuntratt tal-leasing.

15 Wara li l-lessees juru r-rieda tagħhom li jibbenefikaw minn din il-possibbiltà, il-kuntratti ta' assigurazzjoni jiġu sottoskritti minn kumpannija tal-assigurazzjonijiet minn Caterpillar, li tiegħu f'idejha l-ispejjeż marbuta mal-konkluzjoni tal-kuntratti, iġda tagħmel fattura għall-lil-lessees, mingħajr ebda profitt, għall-ispejjeż tal-primjums tal-assigurazzjoni. Caterpillar kienet teqenta dawn il-primjums mill-VAT minn fuq il-fatturi indirizzati lil-lessees.

16 Wara sentenza tan-Naczelny Sąd Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva), tat-8 ta' Novembru 2010, li biha jidher deċiżjoni li operatur li jipprovdha prestazzjoni ta' servizzi ta' leasing għandu jinkludi, fil-bażi taxxabbi ta' dawn is-servizzi, l-ispejjeż tal-assigurazzjoni li jkopru l-istess oġġett tal-kuntratt ta' leasing, u ta' notifikazzjoni tad-Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej (id-Direttur tal-Ispezzjoni Fiskali, il-Polonja) li jabbret l-imminenza ta' kontroll fiskali għall-perijodu mix-xahar ta' Diċembru 2005 sa x-xahar ta' Diċembru 2006, hija ressqet fatturi rettifikati li juru l-ammonti relatati ma' arretrati ta' taxxa, miżjudha b'interessi, u teqentati, fit-30 ta' Diċembru 2010, mill-VAT fuq il-primjums tal-assigurazzjoni korrispondenti.

17 Wara l-pubblikazzjoni tas-sentenza tas-17 ta' Jannar 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15), wara li jidher adita l-Qorti tal-Ġustizzja, b'domanda preliminari, min-Naczelny Sąd Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva), fil-kuntest ta' kawża dwar ir-rifjut tal-amministrazzjoni fiskali Pollakka li teqenta mill-VAT it-tranżazzjoni li tikkonsisti fil-provvista ta' kopertura ta' assigurazzjoni tal-oġġett suġġett għal-leasing, Caterpillar, fil-11 ta' Marzu 2013 talbet lin-Naczelnik Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (id-Direttur tal-Amministrazzjoni Fiskali II tad-Distrett ta' Mazowie f'Varsavja, il-Polonja) ir-rimbors tal-VAT miżbura fejda għall-perijodu bejn ix-xahar ta' Diċembru 2005 sa x-xahar ta' Diċembru 2011.

18 Id-Direttur tal-Amministrazzjoni Fiskali II tad-Distrett ta' Mazowie f'Varsavja, permezz ta' deċiżjoni tal-11 ta' April 2013, irrifjuta li jipprova bi ftuż ta' proċedura ta' rimbors ta' VAT miżbura fejda relatata ma' jerti xhur tal-perijodu inkluż bejn ix-xahar ta' Diċembru 2005 u x-xahar ta' Novembru 2007, billi invoka l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni previst fl-Artikolu 70(1) tal-Kodiċi tat-Taxxa. Min-naħa l-oħra, huwa rimborsa l-VAT miżbura fejda għall-perijodu bejn ix-xahar ta' Diċembru 2007 sa x-xahar ta' Diċembru 2011.

19 Id-direttur, adit bi lment kontra d-de?i?joni tad-Direttur tal-Amministrazzjoni Fiskali II tad-Distrett ta' Mazowie f'Varsavja), ikkonferma d-de?i?joni ta' dan tal-a??ar. Fl-espo?izzjoni tar-ra?unijiet g?ad-de?i?joni, id-direttur indika li t-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali, g?all-VAT g?all-perijodi msemmija fit-talba ta' Caterpillar inti?i g?ar-rimbors tal-VAT mi?bura ?ejda, kien skada fil-31 ta' Di?embru 2011 (fir-rigward tax-xhur ta' Di?embru 2005 u Frar 2006 msemmija fit-talba) u fil-31 ta' Di?embru 2012 (fir-rigward tax-xhur ta' Jannar u ta' Novembru 2007 msemmija fit-talba).

20 Permezz ta' rikors ippre?entat kontra din id-de?i?joni tal-a??ar quddiem il-Wojewódzki S?d Administracyjny w Warszawie (il-Qorti Amministrattiva Provin?jali ta' Varsavja, il-Polonja), Caterpillar invokat, essenzjalment, l-interpretazzjoni ?baljata tal-Artikolu 74 tal-Kodi?i tat-Taxxa, tal-Artikolu 9 tal-Kostituzzjoni Pollakka, u tal-Artikolu 4(3) TUE.

21 Permezz ta' sentenza tal-10 ta' Settembru 2014, din il-qorti annullat id-de?i?joni tad-direttur g?ar-ra?uni li l-awtoritajiet fiskali ma kellhomx jag?tu de?i?joni dwar ir-rifjut tal-ftu? tal-pro?edura i?da de?i?joni dwar ir-rifjut tar-rimbors tal-VAT mi?bura ?ejda. Fuq il-mertu, il-Wojewódzki S?d Administracyjny w Warszawie (il-Qorti Amministrattiva Provin?jali ta' Varsavja) idde?idiet li t-talba ta' Caterpillar g?ar-rimbors tal-VAT mi?bura ?ejda ma kinitx fondata abba?i tal-Artikolu 74 tal-Kodi?i tat-Taxxa, wara l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin mill-obbligu fiskali previst fl-Artikolu 70(1) ta' dan il-kodi?i. Din il-qorti dde?idiet ukoll li dan it-terminu ta' preskrizzjoni ma kienx imur kontra l-prin?ipju ta' effettività tad-dritt tal-Unjoni.

22 Kemm Caterpillar kif ukoll id-direttur ippre?entaw appell minn din is-sentenza quddiem il-qorti tar-rinviju, in-Naczelny S?d Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva).

23 Il-qorti tar-rinviju hija tal-fehma li t-terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin g?ar-rimbors tal-VAT im?allsa indebitament, previst fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa u moqri flimkien mal-Artikolu 79(2) ta' dan il-kodi?i, ma jistax jitqies, b?ala prin?ipju, fid-dawl tal-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, li jmur kontra l-prin?ipju ta' effettività.

24 Madankollu, skont il-qorti tar-rinviju, id-dritt Pollakk ma jipprevedi l-ebda ba?i ?uridika li tippermetti lil parti li tkun fdat il-korpi Statali sabiex jirrikonoxxu li taxxa kienet dovuta, tirkupra din it-taxxa, mi?bura mill-awtoritajiet fiskali bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, wara l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni tad-dritt li tippre?enta tali talba g?ar-rimbors.

25 F'dawn i?-?irkustanzi, in-Naczelny S?d Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva) idde?idiet li tissospendi l-pro?edura u li tag?mel id-domanda preliminari li ?ejja lill-Qorti tal-?ustizzja:

“Il-prin?ipji ta' effettività, ta' koperazzjoni leali u ta' ekwivalenza stabbiliti fl-Artikolu 4(3) TUE, jew kwalunkwe prin?ipju ie?or applikabbli tad-dritt tal-Unjoni, jipprekludu, fil-qasam tal-VAT, fid-dawl tal-interpretazzjoni mog?tija mill-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing, C?224/11, EU:C:2013:15, dispo?izzjonijiet nazzjonali jew prassi nazzjonali li jipprekludu r-rimbors ta' e??ess ta' VAT mi?bur bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, meta, min?abba l-a?ir tal-awtoritajiet nazzjonali, il-persuna taxxabbli setg?et te?er?ita d-drittijiet tag?ha biss wara l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni tal-obbligu fiskali?”

Fuq id-domanda preliminari

26 Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-prin?ipji ta' ekwivalenza u ta' effettività, moqrija fid-dawl tal-Artikolu 4(3) TUE, g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, li tippermetti r-rifjut ta' talba

g?ar-rimbors ta' VAT mi?bura ?ejda, meta din it-talba tkun ?iet ippre?entata mill-persuna taxxabbli wara l-iskadenza ta' terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin, minkejja li l-Qorti tal-?ustizzja kienet idde?idiet, wara l-iskadenza tal-imsemmi terminu, li l-?las tal-VAT li huwa s-su??ett tal-imsemmija talba g?ar-rimbors ma kienx dovut.

27 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li l-qorti tar-rinviju qed tag?mel din id-domanda b'mod partikolari fid-dawl ta' ?irkustanzi, b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali, li fihom persuna taxxabbli ssostni li hija ?allset it-taxxa mi?bura ?ejda biss fid-dawl tal-?urisprudenza ?viluppata mill-qorti tar-rinviju, qabel is-sentenza tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15), u bil-perspettiva ta' kontroll imminenti e?er?itat mill-awtorità fiskali kompetenti.

28 Preliminarjament, g?andu jitfakkar li huma l-Istati Membri, b'mod partikolari bis-sa??a tal-prin?ipju ta' kooperazzjoni leali, stabbilit fl-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 4(3) TUE, li g?andhom ji?guraw, fit-territorju rispettiv tag?hom, l-applikazzjoni u r-rispett tad-dritt tal-Unjoni u li, skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 4(3) TUE, l-Istati Membri g?andhom jie?du kull mi?ura ?enerali jew partikolari xierqa sabiex ti?i ?gurata l-e?ekuzzjoni tal-obbligi li jirri?ultaw mit-Trattati jew li jirri?ultaw mill-atti tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-14 ta' Settembru 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C?628/15, EU:C:2017:687, punt 47).

29 Fis-sentenza tag?ha tas-17 ta' Jannar 2013 BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15), il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet, hija u tinterpreta l-Artikolu 2(1)(c) tad-Direttiva tal-VAT, li hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina jekk, fid-dawl ta'-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a li tat lok g?al din is-sentenza, il-provvista ta' servizzi rigward l-assigurazzjoni relatata mal-o??ett su??ett g?al kuntratt ta' leasing u l-provvista ta' servizzi dwar il-kuntratt ta' leasing stess humiex f'dan il-punt konnessi bejniethom tant li g?andhom jitqiesu li jikkostitwixxu provvista unika jew jekk, g?all-kuntrarju, huma jikkostitwixxu provvisti indipendenti. Fil-ka? fejn dawn il-provvisti ta' servizzi jistqiesu li huma distinti, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet, hija u tinterpreta l-Artikolu 28 u l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT, li meta lessor ji?gura huwa stess l-o??ett tas-su??ett tal-kuntratt ta' leasing u jiffattura mill-?did l-ispi?a e?atta tal-assigurazzjoni lil-lessee, tali tran?azzjoni tikkostitwixxi, fi?-?irkustanzi b?al dawk fl-imsemmija kaw?a, tran?azzjoni e?entata mill-VAT.

30 F'dan il-ka?, kif jirri?ulta mill-pro?ess g?ad-dispo?izzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja, wara l-g?oti ta' din is-sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja, l-amministrazzjoni fiskali Pollakka rrifjutat li tifta? pro?edura g?ar-rimbors tal-VAT mi?bura ?ejda g?all-perijodu bejn ix-xahar ta' Di?embru 2005 u x-xahar ta' Novembru 2007, g?ar-ra?uni li t-terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin, previst fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa, kien skada. G?alkemm ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali qed tikkontesta l-applikabbiltà ta' dan it-terminu ta' preskrizzjoni tal-VAT mi?bura ?ejda, jirri?ulta madankollu mid-de?i?joni tar-rinviju li l-imsemmi terminu stabbilit fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa g?andu, skont l-evalwazzjoni tal-qorti tar-rinviju, jinqara flimkien mal-Artikolu 79(2) tal-kodi?i u g?alhekk japplika g?all-imsemmija talbiet g?al rimbors.

31 Fir-rigward, l-ewwel nett, tal-effetti ta' sentenza mog?tija fuq rinviju g?al de?i?joni preliminari, g?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita, l-interpretazzjoni li l-Qorti tal-?ustizzja tag?ti ta' regola tad-dritt tal-Unjoni, fl-e?er?izzju tal-?urisdizzjoni mog?tija lilha mill-Artikolu 267 TFUE, g?andha ti??ara u tispe?ifika t-tifsira u l-portata ta' din ir-regola, hekk kif g?andha jew kif kellha tinftehem u ti?i applikata mid-data tad-d?ul fis-se?? tag?ha. Minn dan isegwi li r-regola hekk interpretata tista', u g?andha, ti?i applikata mill-qrati stess g?al rapporti ?uridi?i li jin?olqu u ji?u stabbiliti qabel ma ting?ata s-sentenza li taqta' talba g?all-interpretazzjoni jekk, barra minn hekk, il-kundizzjonijiet sabiex titressaq tilwima dwar l-applikazzjoni ta' dik ir-regola quddiem il-qrati kompetenti ji?u ssodisfatti (sentenza tal-14 ta' April 2015, Manea, C?76/14, EU:C:2015:216, punt 53 u l-?urisprudenza ??itata).

32 Fil-fatt, huwa biss f'ka?ijiet e??ezzjonali li l-Qorti tal-?ustizzja tista', b'applikazzjoni tal-

prin?ipju ?enerali ta' ?ertezza legali inerenti fl-ordinament ?uridiku tal-Unjoni, tasal li tillimita l-possibbiltà li ti?i invokata dispo?izzjoni li hija tkun interpretat (sentenza tal-14 ta' April 2015, Manea, C?76/14, EU:C:2015:216, punt 54 u l-?urisprudenza ??itata).

33 Issa, g?andu ji?i kkonstatat li l-Qorti tal-?ustizzja ma llimitatx *ratione temporis* l-effetti tas-sentenza tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15).

34 Isegwi li d-dispo?izzjonijiet interpretati mill-Qorti tal-?ustizzja fl-imsemmija sentenza g?andhom, b?ala prin?ipju, ji?u inklu?i u applikati konformement ma' din l-interpretazzjoni wara d-data tad-d?ul fis-se?? tag?hom.

35 It-tieni nett, minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li d-dritt li jinkiseb rimbors ta' taxxi mi?bura minn Stat Membru bi ksur tar-regoli tad-dritt tal-Unjoni huwa l-konsegwenza u ?ieda mad-drittijiet mog?tija lill-partijiet f'kaw?a mid-dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni, hekk kif ?ew interpretati mill-Qorti tal-?ustizzja. G?aldaqstant, l-Istat Membru huwa obbligat, b?ala prin?ipju, li jirrimborsa t-taxxi mi?bura bi ksur tad-dritt tal-Unjoni (sentenza tas-6 ta' Settembru 2011, Lady & Kid et, C?398/09, EU:C:2011:540, punt 17 u l-?urisprudenza ??itata).

36 Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja rrilevat, diversi drabi, li l-Istati Membri g?andhom soluzzjonijiet differenti g?all-problema tal-irkupru ta' taxxi m?allsa indebitament, u anki fl-istess Stat Membru jista' jkollok iktar minn soluzzjoni wa?da, skont it-tipi differenti ta' taxxi inkwistjoni. F'?erti ka?ijiet, il-kontestazzjonijiet jew talbiet ta' dan it-tip huma su??etti mil-li?i g?al kundizzjonijiet ta' forma u ta' terminu fir-rigward kemm tat-talbiet indirizzati lill-amministrazzjoni fiskali kif ukoll ir-rimedji legali. F'ka?ijiet o?ra, ir-rikorsi g?ar-rimbors ta' taxxi m?allsa indebitament g?andhom jitressqu quddiem il-qrati ordinarji, fil-forma, b'mod partikolari, ta' azzjonijiet g?all-irkupru tal-indebitu, peress li dawn ir-rikorsi jibqg?u miftu?a f'termini ftit jew wisq twal, f'?erti ka?ijiet matul it-terminu ta' preskrizzjoni tad-dritt komuni (sentenza tas-17 ta' ?unju 2004, Recheio ? Cash & Carry, C?30/02, EU:C:2004:373, punt 16 u l-?urisprudenza ??itata).

37 G?alhekk, fl-assenza ta' regoli armonizzati li jirregolaw ir-rimbors ta' taxxi imposti bi ksur tad-dritt tal-Unjoni, l-Istati Membri g?andhom id-dritt li japplikaw il-modalitajiet pro?edurali previsti mill-ordinament ?uridiku intern tag?hom, b'mod partikolari fil-qasam ta' termini ta' dekadenza, su??ett g?all-osservanza tal-prin?ipji ta' ekwivalenza u ta' effettività (sentenza tat-8 ta' Settembru 2011, Q?Beef u Bosschaert, C?89/10 u C?96/10, EU:C:2011:555, punt 34).

38 Sabiex ji?i vverifikat jekk il-prin?ipju ta' ekwivalenza huwiex osservat fil-kaw?a prin?ipali, g?andu g?alhekk ji?i e?aminat jekk te?istix, minbarra regola ta' preskrizzjoni, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, applikabbli g?ar-rikorsi inti?i li ji?guraw, fid-dritt nazzjonali, is-salvagwardja tad-drittijiet li l-individwi jinvokaw mid-dritt tal-Unjoni, regola ta' preskrizzjoni applikabbli g?ar-rikorsi ta' natura domestika u jekk, fir-rigward tas-su??ett u tal-elementi essenzjali tag?hom, i?-?ew? regoli ta' preskrizzjoni jistg?ux ji?u kkunsidrati li huma simili (sentenza tal-15 ta' April 2010, Barth, C?542/08, EU:C:2010:193, punt 20 u l-?urisprudenza ??itata).

39 Kif jirri?ulta mill-osservazzjonijiet bil-miktub tal-Gvern Pollakk u l-osservazzjonijiet tad-direttur ippre?entati fil-fa?i orali tal-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, li ma ?ewx kontradetti mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, fil-Polonja te?isti applikazzjoni uniformi tal-istess regoli g?at-talbiet g?ar-rimbors ta' taxxa mi?bura ?ejda ppre?entati fil-kuntest ta' rikorsi inti?i li ji?guraw, fid-dritt nazzjonali, is-salvagwardja tad-drittijiet li l-individwi jinvokaw mid-dritt tal-Unjoni jew mir-rikorsi ta' natura domestika. Sa fejn il-Kodi?i tat-Taxxa ma jipprevedi l-ebda dispo?izzjoni partikolari applikabbli g?al tip jew ie?or minn dawn ir-rikorsi, jidher g?aldaqstant li r-regola ta' preskrizzjoni prevista fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa hija applikabbli g?al kull wie?ed minn dawn i?-?ew? tipi ta' rikorsi.

40 Peress li din ir-regola ta' preskrizzjoni tapplika bl-istess mod kemm g?ar-rikorsi ta' natura domestika kif ukoll g?ar-rikorsi inti?i li jissalvagwardjaw id-drittijiet tal-individwi li jinvokaw id-dritt tal-Unjoni, hija ma tistax titqies li tmur kontra l-prin?ipju ta' ekwivalenza.

41 Fir-rigward tal-prin?ipju ta' effettività, g?andu jtfakkar li l-Istati Membri g?andhom ir-responsabbiltà li ji?guraw, f'kull ka?, protezzjoni effettiva tad-drittijiet mog?tija mid-dritt tal-Unjoni u li dan il-prin?ipju je?i?i, b'mod partikolari, li l-awtoritajiet fiskali tal-Istati Membri ma jag?mlux l-e?er?izzju tad-drittijiet mog?tija mill-ordinament ?uridiku tal-Unjoni prattikament impossibbli jew e??essivament diffi?li (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-8 ta' Settembru 2011, Q?Beef u Bosschaert, C?89/10 u C?96/10, EU:C:2011:555, punt 32 u tal-14 ta' Settembru 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C?628/15, EU:C:2017:687, punt 59).

42 Il-Qorti tal-?ustizzja rrikonoxxiet il-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni tal-iffissar ta' termini ra?onevoli g?all-pre?entata ta' rikorsi ta?t piena ta' dekadenza fl-interess ta?-?ertezza legali li tippote?i kemm lill-persuna taxxabbli kif ukoll lill-amministrazzjoni kkon?ernata, anki jekk, b?ala regola, l-iskadenza ta' dawn it-termini tirri?ulta fi?-?a?da, totali jew parzjali, tal-azzjoni mressqa (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-8 ta' Settembru 2011, Q?Beef u Bosschaert, C?89/10 u C?96/10, EU:C:2011:555, punt 36). B?ala e?empju, termini ta' preskrizzjoni ta' tliet snin (sentenza tal-15 ta' April 2010, Barth, C?542/08, EU:C:2010:193, punt 28) jew ta' sentejn (sentenza tal-15 ta' Di?embru 2011, Banca Antoniana Popolare Veneta, C?427/10, EU:C:2011:844, punt 25), kienu tqiesu li kienu konformi mal-prin?ipju ta' effettività.

43 G?aldaqstant, it-terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin, previst fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa, g?andu jitqies *a fortiori* li huwa, b?ala prin?ipju, konformi mal-prin?ipju ta' effettività, sa fejn huwa ta' natura li jippermetti lill-persuna taxxabbli normalment dili?enti li ssostni validament id-drittijiet li hija tinvoka mill-ordinament ?uridiku tal-Unjoni.

44 Fir-rigward tal-prin?ipju ta' kooperazzjoni leali, stabbilit fl-Artikolu 4(3) TUE, g?andu ji?i kkonstatat li, meta regola ta' preskrizzjoni prevista f'kodi?i nazzjonali tat-taxxa tosserva l-prin?ipji ta' ekwivalenza u ta' effettività, hija ma tistax titqies li tikser il-prin?ipju ta' kooperazzjoni leali. Fil-fatt, f'dawn i?-?irkustanzi, ma jistax ji?i affermat li l-Istat Membru kkon?ernat, bl-applikazzjoni ta' din ir-regola ta' preskrizzjoni, iqieg?ed f'perikolu t-twettiq tal-g?anijiet tal-Unjoni.

45 It-tielet nett, g?andu jtfakkar li skont il-Qorti tal-?ustizzja, id-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix li awtorità nazzjonali te??epixxi l-iskadenza ta' terminu ta' preskrizzjoni ra?onevoli ?lief jekk l-a?ir tal-awtoritajiet nazzjonali flimkien mal-e?istenza ta' terminu ta' dekadenza jwasslu biex i?a??du persuna mill-possibbiltà li tinvoka d-drittijiet tag?ha quddiem il-qrati nazzjonali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-8 ta' Settembru 2011, Q?Beef u Bosschaert, C?89/10 u C?96/10, EU:C:2011:555, punt 51 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

46 G?alhekk g?andu ji?i e?aminat jekk, f'?irkustanzi b?al daww inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, persuna taxxabbli titqiesx li ma t?allietx tinvoka d-drittijiet tag?ha quddiem il-qrati nazzjonali.

47 F'dan ir-rigward, sabiex issostni li hija ?iet preklud?a mill-possibbiltà li te?er?ita d-drittijiet tag?ha, Caterpillar tinvoka, minn na?a, sentenza, f'kaw?a fejn ma kellhiex il-kwalità ta' parti, tan-Naczelny S?d Administracyjny (il-Qorti Suprema Amministrattiva) u, min-na?a l-o?ra, komunikazzjoni tad-direttur tal-ispezzjoni fiskali, indirizzata lil Caterpillar, li jiddikjara l-intenzjoni li je?er?ita kontroll fiskali dwar il-perijodu bejn ix-xahar ta' Di?embru 2005 u x-xahar ta' Di?embru 2006.

48 Fil-kuntest tal-fa?i orali tal-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, Caterpillar sostniet li t-te?id inkunsiderazzjoni ta' sentenza tal-og?la qorti amministrattiva Pollakka, li kienet sfavorevoli

g?aliha, flimkien mat-t?abbir ta' kontroll fiskali imminenti, iddeterminaw id-de?i?joni tag?ha li t?allas lill-amministrazzjoni fiskali l-ammonti li jikkorrispondu g?all-arretrati tat-taxxa. Caterpillar iddikjarat li kienet perswa?a mill-“futilità”, f'dan il-kuntest, ta' kontestazzjoni tal-konformità mad-dritt tal-Unjoni, tal-?bir tal-VAT relatata mal-ispejje? tal-assigurazzjoni relatati mal-kuntratti ta' leasing.

49 Madankollu, il-konvinzjoni su??ettiva li ma tistax ta?ixxi b'mod ie?or milli bil-?las tal-VAT fuq l-ispejje? tal-assigurazzjoni relatati mal-kuntratti tal-leasing ma tistax ti?i mqabbla mal-impossibbiltà o??ettiva li ta?ixxi mod ie?or.

50 F'dan il-ka?, Caterpillar kellha, fil-fatt, il-possibbiltà li tirrifjuta milli t?allas l-arretrati tat-taxxa, g?aliex hija kienet inizjalment qieset li dawn l-ispejje? ta' assicurazzjoni kienu e?entati mill-VAT, u li tikkontesta kull ordni g?all-?las permezz ta' kaw?a, jew li t?allas l-arretrati tat-taxxa u tadixxi qorti nazzjonali sabiex tikseb l-irkupru tal-indebitu fl-osservanza tal-imsemmi terminu ta' preskrizzjoni, ming?ajr ma tistenna interpretazzjoni eventwali mill-Qorti tal-?ustizzja tad-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva tal-VAT. Issa, g?andu ji?i kkonstatat li Caterpillar ma rrikorriet g?al ebda wa?da minn dawn il-possibbiltajiet.

51 Minn dan isegwi li l-g?oti tas-sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15), li se??et wara l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni, previst fl-Artikolu 70(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa, ma jippermettix li ji?i konkluz? li r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali ma setg?etx tinvoka d-drittijiet tag?ha qabel l-iskadenza ta' dan it-terminu.

52 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha pre?edenti, g?andha ting?ata risposta g?ad-domanda mag?mula li l-prin?ipji ta' ekwivalenza u ta' effettività, moqrija fid-dawl tal-Artikolu 4(3) TUE, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li ma jipprekludux le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, li tippermetti r-rifjut ta' talba g?ar-rimbors ta' VAT mi?bura ?ejda, meta din it-talba tkun ?iet ippre?entata mill-persuna taxxabbli wara l-iskadenza ta' terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin, minkejja li jirri?ulta minn sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja, mog?tija wara l-iskadenza tal-imsemmi terminu li l-?las tal-VAT li kien is-su??ett tal-imsemmija talba g?ar-rimbors ma kienx dovut.

Fuq l-ispejje?

53 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi:

Il-prin?ipji ta' ekwivalenza u ta' effettività, moqrija fid-dawl tal-Artikolu 4(3) TUE, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, li tippermetti r-rifjut ta' talba g?ar-rimbors ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) mi?bura ?ejda, meta din it-talba tkun ?iet ippre?entata mill-persuna taxxabbli wara l-iskadenza ta' terminu ta' preskrizzjoni ta' ?ames snin, minkejja li jirri?ulta minn sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja, mog?tija wara l-iskadenza tal-imsemmi terminu, li l-?las tal-VAT li kien s-su??ett tal-imsemmija talba g?ar-rimbors ma kienx dovut.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Pollakk.